

BERREGI MEGYEI NAPLO

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Száz A világháború.

évvél czelőtt a hektáronkénti átlagtermés búzában nálunk 9-2 mm. volt. Azóta a hektáronkénti átlag 12-7 mm.-ra, azaz 38-04%-kal, emelkedett. Rozsban száz évvel ezelőtt nálunk hektáronként átlag 8-79 mm.-t arattak, 1913-ban az átlag nálunk 11-6 mm. Az emelkedés tehát 31-6%.

Nyilvánvaló tehát, hogy Magyarország mezőgazdaságában óriási tartalékokkal rendelkezünk. A megművelés alá vett földek tavalyelőtti évi területét véve alapul, intenzív gazdálkodás mellett Magyarország nemzeti jövedelme magában a legfontosabb három gabonanemben, az utolsó évek átlagárát számítva, két milliárd koronával volna fokozható. Állattenyésztés, erdőgazdálkodás, bányászat a fejlődésnek hasonló lehetőségeit nyújtják.

De nemcsak lapangó tartalékok, hanem könnyen mozgósítható pénzkészletek felett is rendelkezünk. Az elköltött milliárdok jelentős része az országban-miután és termékenyítőleg hat a gazdasági életre. A pénz a gyárosok, valamint a nagy és kiscgazdák kezében halmozódott fel. Negyedik vagy ötödik hadikölcsön ezért ép oly eredményre számíthat, mint az előző három.

A háború kitörésekor és a háború első heteiben sokan aggodalommal néztek a jövő elé. Nagy összeomlást, vagy legalább is a gazdasági élet erős megrázkódását jósolták. A háború eddigi eredményei örvendetesen cafolnak rá a sötétben látókra. Még nem vagyunk ugyan a végén, még dül a harc, de közel másfél esztendő multtal mögöttünk megvontathatjuk a pénzügyi mérleg egyenlegét; nem történünk meg, hanem megerősödünk.

Az oroszok.

Az orosz hadsereg mintha újabb akcióra készülődne. Azt a nagy vereséget, amit a front déli részén Cartorijksznál szenvedtek, az oroszok most már nem titkolják. Állítólag újabb akcióra készülődnek, ezúttal Kurlandban. Csakhogy Kurlandban Hindenburg áll, a győzhetetlen vezér veretlen csapataival fogja megtorolni az oroszoknak minden egyes igyekezetét.

A bukovinai határon is erősebb akciók kezdtek az oroszok, azzal a lepezletlen politikai cézzattal, hogy így Romániára befolyást gyakoroljanak. Am viszsaszorítottuk őket ott is és ez a harcéri kudarcuk semmiesetre sem befolyásolja kedvezően azt a politikai nyomást, amit Romániára akartak gyakorolni. Eppen ily kevésbé jged meg Románia attól az akciótól, amelyet állítólag a Duna mellett, a hol a cár is állt legutóbb, kezdenek az oroszok.

Harcok Prisztinánál.

Prisztina mellett további nagy harcok fejlődtek. Német és boigár csapatok nagy erővel megtámadták a szerbeket, akiknek utóvédei a várostól tíz kilométernyire levő, a Sitnica völgyében épített pályaudvart védelmezik és a folyó tulsó partján emelkedő Ciocavica-Planina erdős magaslatairól tüzelnek szövetségeseinkre, hogy megakadályozzák őket abban, hogy a folyó nyugati partján megvessék lábukat.

A balkáni hadszíntér valamennyi többi frontján a szövetséges csapatok diadalmasan nyomulnak előre. Minthogy Mitrovica és Prisztina mellett a szakadatlan vereségek után még megmaradt szerb haderőknek mintegy nyolcad része megadta magát, rendkívül meggyöngyült az a hadsereg, amely most sietve menekül Albánia és Montenegró zordon hegyei közé.

Görögország semleges marad.

Semlegességet kér az entente Görögországtól, amely már eddig is tution túlreles volt a franciákkal és, az angolokkal szemben. Szkuludisz görög miniszterelnök most igen helyesen precizirozni akarja ezt a semlegességet és kijelentette, hogy

Görögország az eddigi jódu latnál nem mehet tovább. Már minden béke kedvezés is azt jelentené, hogy Görögország az entente-ot segíti és Görögország nem akarja, hogy őt mások keverjék a háboruba, Görögország nem akar harctérre változni. Az entente viszont elvteleiseiben mérhetetlenül elkapott. Ugylátszik, nem biznak Görögország őszinte semlegességében és azt kívánják, hogy Görögország bizonyos görög seregeket a görög terület bizonyos részéről vonjon vissza.

Rigómező teljesen birtokunkban van.

A Drina felső folyásánál küzdő cs. és kir. csapatok az ellenséget a Goleszen és a Kozaryneregen tul szorították vissza és elfoglalták Sajnicét Zászlóaljaink a montenegróiakat a Giljeva-planinán Sienicától dél nyugatra visszavetették. Hadoszlopaink Novibazártól délre a Mokra-planina hegységben nyomulnak felfelé. Mitrovicától délnyugatra elűztünk egy szerb utóvédet. A Rigómező teljesen a szövetségeseink birtokában van.

Az olaszok.

A heves harcok további folynak. Az ellenségnek az Oslavia szakasz ellen intézett ismételt támadásai megfiusultak. A Monte San Michele északi lejtőjén a harc éjjel még folyamatban volt. A San Martino szakasz ellen intézett előretöréseket visszavertük.

Mínél világosabban kénytelenek az olaszok belátni, hogy legújabb támadásuk teljesen hasztalan, annál sürűbben esnek nehéz bombák és gyujtó gránátok Görz városára, melyet ma már teryszertien lönek romba. A leégett és sztrombolt házak és templomok száma napról napra növekedik. Eddig épületekben mintegy huszonöt millió korona értéket képviselő kár esett. A magántulajdont, műremekeket, gyűjteményeket suttott kárt még felbecsülni sem lehetett.

Felsőváros kincse.

Négy öt év előtt Berregi József v. b. t. a közgyűlésen többször erőlyesen felszólalt, hogy a város mint patronus gondoskodik a felsővárosi plebania templom kifestéséről. A 100 esztendő festésnek csak a halvány körvonalai látszanak, a többi a füst és korom lepte be. Az öreg harang repedten kongott s a hívek pislákoló gyertyák világa mellett vakoskodtak a különben gyönyörű formájú templom iveri alatt. A templompénztárban összesen 4500 korona vagyon volt. 1912-ben a hívek jóakaró buzgósgája folytán megkezdődött a nagy munka. Először a régi repedt harangot üntették át 2400 kor. költséggel. 1913-ban kicserélték a régi rossz ablakokat, amelyek keresztül úgy süvített a szél, hogy a misekönyv lapjait is megforgatta. Az ablakok terveit Botkka Miklós képzőművészeti főiskolai tanár készítette: fehér mezőn stilizált nagy kék kereszt. Az ablakok Luttor Ferenc és Schnetzer Nándor precíz munkája minden mellék munkával kerek 8000 koronába kerültek. Közben bevezették a villanyvilágítást, hogy a régi vakoskodó, füstös tapogatózásnak vége legyen. Először a föld alatt vezették a vezetékét, ugy, mint a hogyan ez másutt is szokásos. Azonban állandó veszedelem származott a nedves esztendők talajvizétől, előlátt a gyakori rövidzárlat, a lámpák folytonos romlása, ugy, hogy ezt a módszert át kellett változtatni s most a kandelaberek helyett az oszlopok fölött helyezték el a lámpákat, még pedig 8 drb. 300 as égőt, ugy, hogy az egész templom nappali fényben ragyog, emellett a szemek egyáltalán nem bántja s a kilitást sem akadályozza.

A templom festése 1914-ben kezdődött. Rakssányi Dező képzőművészeti főiskolai tanár, Benczur Gyula legkivalóbb tanítványa készítette a terveket, ő festette az összes freskókat is kitűnő invencióval, a színek bámulatos frissességével s mindamellert ugy, hogy a harmonia egy pillanatra sem szenved.

A szentélyben a Szentháromság képe, utána a szent Sebestyén nyilazási jelenete, a közzépső Székesfehérvár hódolata a magyarok Nagyaszonja előtt, a negyedik nagy Konstantin jelenete: in hoc signo vinces, az ötödik enklő angyalok az orgona felett. A kitűnő művésznek igen nagy segítségére volt Mundó Hermann díszítő festő, a ki a pesti Hanswirt-díszítő-

festő cég keretében dolgozik. Az öreg ur a ki már 80 templomot festett s a kit Pesten mint legkiválóbb díszítő festőt jásztelnek 5 hónap alatt valószínűleg csodát végzett a régi kopott falakon, munkája a plasztikus kialakításnak szinte iskolás példája lehet. Kivülre Schmöler László helybeli festő roppant lelkiismeretességgel tökéletes összhangba hozta a templom többi részét. Vanka Ferenc v. b. t. ácsmester kitűnő állványokat készített, a melyekhez ötv. Szenzenstein Jánosné urnó szépmémléki férje nyomdokain haladva, a faanyag nagy részét ingyen kölcsönözte a templom részére. A festés költsége a mellékösszegekkel együtt 33 ezer koronába került, a melynek nagy részét a felsővárosi hívek önként szítek a ő kedves templomuk, most már büszkeségük javára följánlani. Az adósság a folytonos adományok folytán most már kevesebb 2000 koronánál.

Természetes, hogy a restaurálás munkája csak részben fejeződött be. Most következik egy új díszes keresztút készítése, azután a fűtés bevezetése, új toronyóra, a templom díszetlen környékének díszes bekerítése, új oltár, valószínűleg a harcban elesett testvérek emlékére, az orgona kibővítése stb. stb. Szóval: nullus annus sine linea.

A megyéspüspök fél 9 órakor érkezik a templomhoz, megáldja és beszélteti a falakat, egy negyed óra múlva kímise s evangélium után prédikáció. 10 órakor nagymise, d. u. 5 órakor pedig szentbeszéd és litánia.

Szövetségesünk a háboruban.

Igen érdekes új dolgokat lehet olvasni a német csapatok lövészárkokbeli életéről és szokásairól. Azt mondják, hogy a Riga-Dünaburg elleni hadműveletnek a hadviselés új módszereinek legelőkeltebb mintaképei lehetnek s különösen azért érdemlik meg az érdeklődést, mert megismertetnek bennünket a németek háborús-újításaival.

A németek, mint mindig, Kurlandban is hoszorkányos gyorsasággal rohantak előre. E nagy gyorsaság mellett is, alighogy egyegy újabb hadállást elfoglaltak, azonnal oly tökéletes módon megerősítették azt, hogy a kivívott diadalok biztosítására csak a megszálló csapatok minimumát kellett alkalmazniok.

A német lövészárkok csodálatos mértékben ragyognak a tisztaságtól és majdnem üresek. Minden 30—40 lépésre találunk egy géppuskát, de töltenyraktárakat magukban a lövészárkokban sehol

sem lehet látni. Ehelyett hatalmas gépkocsikra szerelt mozgó löszerek raktárak cirkálnak az állások mögött. Az által, hogy semmit sem halmoznak fel nagyobb mennyiségben, elkerülik a rendelleneséget, összevisszaságot. Az állandóan közlekedő gépjármű és páncélosított töltenykoskik segítségével mégis mindenütt állandóan kéznél van a katonák legfontosabb szükséglete, a lösz.

Csodálatos, hogy milyen szigorúan megtartják a német katonák a parancsot, a tartalékelelmit adagot az ugynevezett „vasporciót” csakis külön engedély esetén szabad csak elfogyasztani. Kelet-Poroszországban elfogott német katonák között voltak olyanok, akik napokig nem ettek és a tartalék élelmiaidaguk mégis érintetlen volt.

A gépkocsik még egy másik igen fontos hivatást is teljesítenek. Orzási tartányokban fűrdővizet szállítanak a csapatokhoz. A német katonák hetenként legalább egyszer fürdők s napokint alaposan mosakszik. A lövészárkokban és azok mögött minden lehető helyen falitáblák figyelmeztetik a legénységet arra is, hogy fehérműjüket a legszigorúbb büntetés térfé alatt minden pihenő napon mossák ki.

A lövészárkokat éppen olyan tisztán tartják, mint a testüket. Továbbá szokásuk a németeknek, hogy minél kevesebb katonát szeretnek a lövészárkokban hagyni, mert nem akarják, hogy embereik az ellenséghez tűznek az elkerülhetetlen mértéken felül legyenek kitéve. Ugyiszlóvan csak figyelő őrsök vannak a lövészárkokban, amelyek szükség esetén telefon útján riasztják fel a hátrább tartózkodó csapatokat.

A német csapatok még kudarc esetén sem vesztiknek ágyukat, ami telett az oroszok szerföltöt csodálkoztak. A németek harcokban, mint említettük, páncélos automobilokon szállítják a municiót a harcraoln mögött. Mihelyt azonban valamely ágyú a legesélyesebb veszélyben van, láncok segítségével azonnal egyik gépkocsisohoz csatolják, s elvontatják a veszélyeztetett területről.

Minél kevesebb katonára van a lövészárkokban, annál nagyobb az ágyúk és a gépjárművek száma. Legjobban illusztrálja a németek mindenre kiterjedő figyelmét az, hogy a levélírást nem engedték meg addig, míg a harctól felhagyt katonák teljes nyugalmukat vissza nem nyerték.

Csak ha a harc izgalmaiktól felzaklatott idegek teljesen megnyugodtak, oszják ki a levélpapírokat azzal a figyelmeztetéssel együtt, hogy: „Emberlejték meg, magatokat s ne nyugtalanítsátok írástokkal szüleiteket és testvéreiteket.”

Egy szóval a németeknél minden előrelátnak és mindenlő gondoskodnak. A kenyérhéjtól

kezdve, amit nem szabad a lövészárkokban eldobni, a levélpapírig, amit csak a megfelelő időben osztanak ki.

Es ezt az elismerést nem a németek írják önmagukról, sem mi, a szövetségesük, hanem az ellenség, az orosz.

Egy orosz újságból vettük ki, ott volt mindez leírva.

Kik jutottak olasz fogságba?

Sok aggódo hozzátartozónak megnyugtatósaúl szoigál a következő névsor, amelyet egy olasz fogságba jutott tartalékos zászlós küldött. A nagy és borzalmas görzi csatában többen fogságba kerültek, de a legtöbbször hozzátartozója még nem kapott értesítést s így természetesen kétségek és aggodalmak között vannak. Ezeket az aggodalmakat osztaljuk el az alábbi hiraadásal.

Gutmann Jenő olasz fogságba jutott 17. honvédegyalogezredbeli tartalékos zászlós levelezőlapon közli, hogy egyetemesen olasz fogságba jutott. — Vele együtt fogságba kerültek a következők: Szenzenstein János és Antal Sándor főhadnagyk, Szántó János hadnagy, Turmayer Béla, dr. Szóke Andor, Pollacsek Vilmos, Dömötör László, Gebhardt Bódog, Bárdos Dezső, Komlóssy zászlósok, Basch Vilmos főhadnagy, Petrács Béla hadnagy, Kovács László Pál zászlós, Mészner József hadnagy, Károly Sándor, Csányi, Bloch Miksa, Tamás Viktor, Csillag Imre, Csermák hadapródok, Grits, Házy Aladár, Staudinger, Rónay zászlósok, Glaser hadnagy.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szerezni, vegye meg a miniatűr vértés vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segíti az emlékszóbor megszerzésével.

HIREK.

— Pro Patria. Ismét egy újságíró-katona halálát hozta a gyászjelentés. Dr. Kiss Pál ügyvéd, Csanádmegye törvényhatósági bizottságának tagja, városi képviselő, a Makói Függelgen Újság szerkesztője, az 5-ik népfelkelő ezred főhadnagya, folyó évi november hó 9-én, a szerb harctéren, a Raskov-hegyen, életének 48 ik évében, kötelességének teljesítése közben, ellenséges golyótol találva hősi halált halt. Holttestét bajtársai a Raskov-hegyen helyezték csendes pihenőre.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárvédhaza Kalmár Rózi 20 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz.

— Nem kell bevonulni a szabadságot gépezeknek. A honvédelmi és hadügyminiszterrel egyetértőleg a földművelésügyminiszter elrendel, hogy a hadügyminiszteri és honvédelmi miniszteri rendeletek alapján, valamint a cs. és kir. katonai parancsnokságok által szabadságot gépezek és mo'orkeréknél dolgozó gépezek és fűtők engedélyezett szabadságuk lejáráta után is további intézkedésig szabadságolási helyükön maradhatnak.

— A szegény gyermekeknek. Az a ked. es és adásos akcióknak, amelyet az olvasóköröségünk jószívűségéből megindítottunk, eddig igazán szépen haladt. Már egy egész kis gyermekereget díztettünk fel jó cipővel, meleg ruhával. A közönség sokat hozott, a nekülözök azonban tisztaszertanyon vannak. Tegnapi négy család gyermekeinek csak igéretet adhattunk a cipő, a ruha helyett, mert elfogyott. Azt mondtuk nekik, hogy jöjjenek holnap, holnapután, akkor talán lesz megint ruha, a mi felkes, adozatos közönségünk fog hozni, ha olvasni fogja, hogy már elfogyott, hogy még mindig szükség van rá. Egy orosz fogságban sínylődő apa gyermekének tegnapi ruhát adtuk, egy másik nekülöző családot pedig pénzrel segítettünk meg.

— Az elesett honvéd- és népfelkelő tisztek leányárváért. A háboru által akcióba hívott jöteknység terén elismerésreméltó helyet foglal el a Magyar Gazdaszanyok Országos Egyesülete, amely különös gonddal fordul az elesett honvéd- és népfelkelőtisztek leányárvái felé. Az egyesület Cinkán tudvalevőleg leánynevelő internátust tart fenn és most a honvédség rendelti közlönyének legújabb számában báró Hazai Samu honvédelmi miniszter ajánló körrendelet kíséretében pályázati hirdményt tesz közzé, mely szerint a cinkotai leánynevelő intézeti internátusban 8 teljesen díjmentes és 24 évi 800 korona tartásdíj fizetésével egybekötött helyet ajánl fel az egyesület az elesett honvéd és népfelkelőtisztek leányárváinak. Az intézetben 4 osztályu elemi, 4 osztályu polgári leányiskola és 2 osztályu továbbképző kézimunka tanfolyam van,

SÖVEGJARTO vászonruhaza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különlőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

BLOUSOK EREDETI MODELLEK: barchet, flanel, posztó, selyem, Japonais és Creppe de chineben legnagyobb választék

LEGOLCSÓBBAN

VERMES FRIGYESNÉL kapható.

Nagyválaszték gáyszblousokban.

gy, hogy az elemi iskola I. osztályába felvételt növédek 10 év. tartamára, tehát 6—16 éves koráig nyerhet elhelyezést. A mellékleteikkel együtt szabályszerűen bélyegzett folyamódványok közvetlenül a honvédelmi miniszterhez nyújtandók be. A folyamódványok benyújtása határidőhöz köve ugyan nincsen, ajánlatos azonban azokat lehetőleg minél előbb benyújtani. E folyamódványokhoz mellékelendő: 1.) a felvételt kért gyermek születési anyakönyvi kivonata; 2.) a himnőöltási, illetőleg az újraöltési bizonyítvány; 3.) a gyermek, illetőleg az özvegy anyja vagyoni viszonyait igazoló hatósági bizonyítvány; 4.) az utolsó iskolai évvégi és a folyó évi iskolalátogatási bizonyítvány; 5.) az illetékes katonai hatóság igazolása, hogy a gyermek atyja a jelenlegi háboruban elesett.

— **Az élelmiszderdrágítók ellen.** Mint ismeretes, a kormány végre részántra magát, hogy erősebben nyúljon bele a közlelemzés borszámaiba, szigorú utasításokat adott ki az élelmiszderdrágítók ellen. Székesfehérvári tanács szombaton délelőtt foglalkozott a kormány intézkedéseivel.

— **Megkerült a hegedű.** Még három héttel ezelőt történt. Az Osztrák Mauthner-kávéházban muzsikált Dankó Ferenc bandája és a primásnak hegedűjét egy cseh katoná elemelte. Azon a vasárnapon, mikor ez a hegedűlopás történt, a cseh katonák több helyen verekedtek. A 35. gyalogezred új parancsnoka Schmidt ezredes a legszigorubb vizsgálatot indította az összes duhajkodásban, s legerélyesebben megparancsolta, hogy minden bünyűget kinyomozzanak, hogy a bűnösöket méltóképpen megbüntethesse. Legtovább a hegedűhistória nyomozása történt, mert sehogysem akadtak rá a tolvajra. Végre azonban ez is kérszerűlt egy újonc személyében, akit az új, erőlyes ezredparancsnok annak módja szerint kioktatt majd a katonai becsületre. Örömmel jegyezzük meg, hogy a sok panasznak és kellemetlenségnek vége szakad, s ez az új 35. üs állomásparancsnok, Schmidt ezredesnek az érdeme.

— **Lakosság és a katonaság.** Az országok lakosságát, hadsergűk állományát összehasonlítva, egy német statisztikus kiszámította (a háboru előtt), hogy egy aktív katonára Franciaországban 60, Bulgáriában 71, Szerbiában 80, Németországban 86, Törökországban 101, Oroszországban 106, Angliában 115, Olaszországban 118, Ausztria-Magyarországban 121, Belgiumban 134 polgári lakos esett.

— **A Fejérmegyei és Székesfehérvári tuberkulózis ellen védekező egyesület** a f. hó. 22-re összehívott rendes közgyűlést részvédelem miatt nem tarthatván meg, f. hó 28 án délelőtt 11 órakor a vármegyeház kistermében a megjelenők számára való tekintet nélkül megtartja. Az elnökség.

— **Büntet a rendőrség.** A tejhámisítással csak nem akarnak leghagyni. A rendőrség minden héten megbüntet egy csomó tejvezetőt, a figyelmeztetés még sem használ. Szombaton a következőket büntették meg: Fúják Ferencné (Lövoide-u. 17.) 10 szálalékos vizes tejet árult 35 korona vagy 3 napi elzárási büntetést kapott. Olkett József (Sütő uca) szintén 10 szálalékos vizes tejet hozott forgalomba, azonfelül a kenyeret 52 fillér helyett 64 fillérré arulta. A tejhámisításért 35 kor. vagy 3 napi elzárást, a maximális ár-megszegéséért szintén 35 kor. vagy 3 napi elzárást. kapott. Antal János (Felsőkirálysor) 25 szálalékos vizes tejet hozott forgalomba. 50 korona pénzbüntetést vagy 3 napi elzárást kapott. Horvath Jozsefné (Maroshegy) 10 szálalékos vizestéjért 35 korona pénzbüntetésre vagy 3 napi elzárástra ítélték. Hogy a jövő héten ismét elélénke győnyhatást szinte biztosra lehet veenni.

— **Hadijótékonyság.** A polgármesteri hivatal utján a következők adakoztak háborus célokra: Kovács P. és neje a vsk katonáknak 50 K, az elesettek özvegyei és árva részére 150 K, a rokkant katonáknak 150 K, katonák karácsonyára 50 K, a Kárpáti falvak felépítésére 150 K, Herczog Sándor a katonák karácsonyára 50 K, rokkant katonáknak 50 K, Zilzer Manó és neje az elesettek özvegyei és árva részére 100 korona.

— **Egy koci szalmát lóptott.** Héj Mária Rác-utca 27. sz. alatti lakos Mikó Imre fuvarvállalkozóval hozatta haza a szalmáját. A vállalkozónak egyik kocsi, a kisi szalmahordással volt megbízva, hűtlenül teljesítette a rá bízott parancsot, mert egy koci szalmát a saját portájára vitt. A rendőrség eljárását indította ellene.

— **Meghalt az öreg kofanóni.** Közismert típus volt az öreg Béke Liska kofa a piacon. Ott szokott árulni a Szögény-Marich. utca sarkán. Hatvanöt év nyomta mára vállát, de azért hűségesen kiállt a piacon a leggorombább icőben is. Pénteken rosszul lett, mire a Szent György kórházba szállították már meghalt.

— **Küteges hagymáz.** Izmi Péter alsócikolai 16 éves fiu küteges hagymáz tünetei között megbetegedett. A hatóság azonnal a Szent György kórházba szállította megfigyelés végett és a kórházat is zár alá vették, hogy az esetleges nagybőv veszedelmet még csirájában elfojthassák.

— **Kereskedők és iparosok hadisegélye.** A kereskedelmi miniszter által folyósított segélyösszeget a következő sorrendben fogják kiosztani: december 5 én azoknak, kiknek neve A. B. és C. betűvel kezdődik, 6-án D, E, F. betű, 7-én G, H. betű, 9-én I, J, K. betű 10-én L. betű 11-én M. betű 12-én N. betű, 13-án P. R. betű, 14-én S. betű, 15-én Sz. T. U. betű, 16-án V. W. Z. betű A segélyt a kereskedelmi társulat tanácsközi termemben osztják ki, köznapokon d. u. 4 óratól fogva, vasárnapokon pedig d. e. 10 óratól fogva Figyelmeztetik a segélyre igényt tartókat, hogy mután a miniszter kisebb összeget utalványozott, szigoruan ragaszkodunk ehhez a miniszteri rendelkezéshez, hogy csakis kereskedők, iparosok, a hozzátartozók s alkalmazottak kaphatnak segélyt, még pedig miután eddig is 1300-an jelenkeztek, csakis azok, akik a kiirt időben a hatóságilag helybenhagyott bejelentési lapot beadták.

— **Levelezés hadifoglyokkal.** A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudó Szó Hivatal figyelmezteti a közönséget, hogy akik hadifoglyokkal leveleznek, mindig azt a levelező lapot használják; amilyet a hivatal az illető országban levő hadifoglyok részére kiadott. Nem lehet és nem szabad másországra olyan levelezőlapon írni, amely oroszországi vagy szerbiai hadifoglyok számára készült és viszont csak azok az egyébként minden rendszabálynak megfelelő levelezőlapok számlálhatnak az ellenség államok cenzurájánál továbbítására, amelyek az illető ország hadifoglyival való levelezés lebonyolítására vannak hivatva s ennek az országnak megjelölésével (Russie, Szerbie, lalie) vannak ellátva.

— **Huszonyolcezer vadházasságot törvényesítettek** Magyarországon a háboru alatt. Eggyutt a törvénytelen gyermekek is megkapták ezzel törvényesítésüket. A vadházasságban élő asszonyok és a törvénytelen gyermekek ugyanis nem kaptak hadisegélyt, ezért már a mozgósításkor tömegesen anyakönyvezteté elé mentek a párok. A belügyminiszter elrendelte, hogy a hadbavonultaknak dispencziót kell adni, a katonai parancsnokságok pedig mindig megadták a nőtülésre a szabadságot. Sok ro-

mán és rőt kötött így házasságok, de a legnagyobb az ilyen házasságok száma Bihar, Hajdu, Szabolcs, Csanád- és Jász-Nagykun-Szolnokvármegyében, — tehát a legmagyarabb megyékben. A nagyob felét ezeknek a házasságoknak olyanok kötötték, akik tiz évnél hosszabb idő óta éltek egyutt.

AZ APOLLO
legközelebbi filmszenzáció
SZALKAY LAJOS
új kimenaszkeccse.
Bródy Sándor mesterműve
LYON LEA.

APOLLO

Vasárnap, november 28-án
A Nordisk-filmgyár szenzációs újdonstga
A pokol vitorlása.
Dárma 3 felvonásban.
Főszereplő Else Frölich.
A b Időség árnyéka.
Életkép 3 felvonásban.
Norvég tájak. (term.-u.)
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Szfehérvár szab. kir. város
APOLLO-SZÍNHÁZA.

Hétfőn és kedden,
nov. hó 29 és 30-án:
Vigjáték-esték!
A második Asta Nilsen film.
A HAMIS
Vigjáték 3 felvonásban.
Hapták, ipam uram.
Vigjáték 3 felvonásban.
Eőadások 6 és 9 órakor.

Schicht-mosás — Hadi-mosás

a legolcsóbb, legkíméletesebb és leghatásosabb mosási eljárás:

Áztassa be a ruhát „Asszonydicséret” mosóikivonat oldalban néhány órára, vagy egy éjszakán át. Most pedig már csak kevés szappan — a legjobb Schicht-Szarvas szappan — szükséges még, hogy szép fehérneműt kapjunk. **egtakarit munkát, időt, pénzt és szappant.**

Omniol kitűnő szer a kezek tisztításához és surolásnál konyhában és házban.

Mindenütt kapható!

— Mennyi lesz a petróleum és a benzín maximális ára? Megírjuk már, hogy a maximális petróleum-árakat megállapító rendelet legközelebb megjelenik és hogy a rendeletekben megállapított legmagasabb árak erősen a mai piaci árak alatt fognak mozogni. A nagyközönséget első sorban a petróleum és a benzín ára érdekli, mert ezeknek a közfogyasztási cikkeknek az árát hajtották fel legjobban a finomleltű finomított vállalatok. Szakkörökben elterjedt — persze ez idő szerint még ellenőrizhetetlen — hírek szerint — a petróleum maximális ára 40 fillér lesz, ami a békeidőben fizetett normális 34—36 fillérről szemben elég alacsony és ez ezzel igazán meg lehet elégedve a fogyasztó közönség. A benzín legmagasabb ára állítólag 60 fillér lesz.

— Oroszországból vízítbe jött folyó fiához egy orosz. Egyik faluban dolgozó orosz foglyoknak érdekes látogatójuk akadt: Oroszországból kaptak látogatót. Illetve az orosz, aki Magyarországra jött látogatába, ma már nem is orosz polgár, mert a meghódított területen lakik, a Njemen folyó mellett egy kis orosz városban, amely még Kownó elfoglalása előtt került a németek birtokába. Az orosz apa, aki odahaza szállóbirtokos, engedélyt kapott a német katonai kormányzótól, hogy egyetlen fiához eljőjön Magyarországra s aytai szeretetével megvizsgálja a fogoly katonát. A Njemenpartú szállóságda a fogolytábor utatitása szerint rátalált fiára s három napig volt nála vízítben s aztán visszatért a meghódított területre. Az orosz foglyok közt nagy örömet kellett, hogy távoli hazájukból látogatót kaptak, noha a látogató egy fájalmas hírt is hozott számukra. Az oroszok mindedig nem akarták elhinni, hogy Kownó, Varsó és a hatalmas orosz várak elestek. Most, hogy saját hazájukbeli ember is megerősítette, amit a magyarok már régen mondtak nekik, — kezdik elhinni, hogy az oroszok elvették a háborút.

— Az Apolló-színház helyárai: Az Apolló-színház vezetősége tudvalevő különös sulyt helyez arra, hogy műsora mindig válogatott elsőrangú, művészi film-attrakciókból kerüljön ki, ami természetesen tetemes anyagi áldozatokkal igényel. Szívesen vállálja ezt a terhet, mert ezzel a közönségnek, mely jóindulatu támogatásával mindenkor kitüntette, szolgálatot akar tenni. Az Apolló-színházat a vezetősben továbbra is ezek az elvek irányítják: a legújabb, művészi és értékes és irodalmi és aktuális film-szenzációk sorozatos bemutatása. Hogy ennek a kitérőt célnak mindenképpen megfelelhesen, nem riad vissza a fokozottabb anyagi áldozatoktól sem, dacára, hogy a filmek ára a kétszeresére emelkedett, ami újabb sulyos megterhelést ró az Apolló évi büdzséjére. Ennek a törekvésnek csekély ellensúlyozására az Apolló vezetősége kénytelen f. évi december hó 1-től a mai amugy is olcsó helyárait mérsékeltlen felemelni, amit remélhetőleg a közönség is teljes mértékben méltányolni fog és indokoltak tart. Az Apolló-színház törekedni fog, hogy azt a jóleső bizalmat és támogatást, mellyel a közönség eddig kitüntette továbbra is kiérdemelje.

— A legértelmesebb, legszebb és művészi képekkel ellátott szép-irodalmi heti folyóiratunk az *Élet*, Szerkesztőség: Budapest. I., Fejérvári-ut 15. sz.

— Psylander és Asta Nielsen együttes szereplése az Urániában november hó 27 és 28-án, szombat és vasárnap kerül színre. A kép címe: „Fekete álom,” mely már néhányszor megjárta az országot, de még mindig óriási vonzerővel bír, ugyannyira, hogy a filmgyárak kénytelenek voltak ezt az igazán hatalmas attrakciót felújítani. Az tény, hogy a kinematográfia e két star-ja a „Fekete álom”-ban önmagukat mulajt (szűl. itt emlitjük meg, hogy az Uránia ezentul minden szombaton 3 előadást tart és pedig 5, 7 és 9 óraker, rendes helyárakkal.

Olcsó szörmevásár van Knazovitzky Béla divatruházában. Telefon 163. árak a kirakatban.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszér a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Robert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházter.

— Újítás a női reform-fűzők terén: gyári lerakatot sikerült szerezenem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárutitása egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous-újdonságok állandó rak-táron.

PIUME! kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR (BARATOK EPÜLETE) ..

Pörkölt kávékeverékei utol-érhetetlenek! Saját villamos kávéanyagpörköldéi Telefon 250.

Nagyszerű újítás folytán gyermekfűzők a legsikerültebben készülnék **VIRAG** műtermében Rákóczi utca 5. Szólid egységes árak. Telefon 334.

SZÍNHÁZ.

A pokol vitorlása. Az Apolló színház mai műsorán mutatja be a Nordisk filmgyár egyik legszenzációsb bünyügi drámáját, „A pokol vitorlását.” Nem volt még film, amelyben ennyi izgalmas jelenetet tömörített volna a rendező, különben maga a téma is alkalmas arra, hogy ez különösebb rendezésben kerüljön a vászonra. E nagyszabású kép mellett egy 3 felvonásos életkép is színre kerül. Az előadások 3, 5, 7 és 9 óraker kezdődnek.

Kávéházátvétel.

Van szerencsém az igen tisztelt közönséggel tudatni, hogy a **Nádor kávéházat** a mai napon átvettem és azt tovább vezetem. Fősulyt fektetek a kávéház pontos és gondos vezetése. Az igen tisztelt vendégek további szives bizalmát és látogatását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Kulin Henrich
kávász.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap,
november hó 27 és 28-án:
Waldemár Psylander és ASTA NILSEN
együttes szereplésével
Fekete álom
a Nordisk filmek legszebbike, dráma 5 felv. — 1300 méter.
Nagyszabású pótmússorral közte a háborus Berlin.

Hétfőn és kedden:
Emberek és álarok.
A legerősebb detektivdráma 3 részben.
Remek kiegészítő pótmússor.
A színház kellemesen fűtve van.

APRÓHIRDETÉSEK.

Családos férfi vagy magános nő házmesternek felvétetik. Tudakozódni lehet Kigvó-utca 16. sz. alatt.

Eladó egy irósztal, ágy, éjjeli szekrény, mosdó, egy kisebb asztal és egy kis kátnal. Tudakozódni lehet Háltér 19. az udvar hátulós részén.

Egy buzfaföld esetleg két részben is kiadó. Bővebbet Felsőkirályscr 6. szám.

Bolti szogát keresek értelmes, ügyes, jólelkűt, lehet az fiatalabb vagy idősebb is. Háltér 12. Illés Károly.

Elvállalok mosást Selyem-utca 1. szám.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. mindennemű díszek.

Nagy választék szörmegarnitúrákban.

Börcmoe és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városházter. —

Katonáknak:

meleg-alsók, kötöttmellény és swaetter, keztyű, lábkapca, haskötő, hósapka, csuklómelegítő és egyéb szükséges felszerelés.

Ugyiszintén nagyválaszték

villany-zseblámpákból

hozzá jó villany-elemek jutányosan szereshetők be

Gerendai Gyula

rövidaru és fehérnemű üzletében, Székesfehérvár Kossuth-utca 4. — Jó családból való ügyes fiuk tanulóknak fizetéssel felvétetnek.

Pályázati hirdetmény.
A pázmándi róm. kath. elemi iskolához okleveles helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Járandósága havi 80 kor. és egy butorozott szoba. Állás azonnal elfoglalandó. Pázmánd, Fejérmegye, **Plebánia-hivatal.**

AMERIKAI HENGER-GÉPEN előállított ELSŐRENDÜ MŰLÉP
KILÓJA 6.50 K
Kapható: **POLLERMANN** mérészetében, Székesfehérvár Pálya-utca 28.

Általános Bank és Takarékpénztár r. t.
Székesfehérvár, Nádor-utca.
Betéteket elfogad előnyös kamatozás mellett. Váltókat leszámítol. Értékpapirokat vesz és elad. Sorsjegyeket csekélyi foglaló befizetése mellett elad s a hátralék tetszés szerinti összegben törleszthető. Kisorsolt sorjegyeket és szelvényeket bevált. Külföldi pénzmekeket vesz és elad. Tőzsdéi megbízásokat pontosan teljesít.